Universitat Autònoma de Barcelona

2018/2019

Sociologia de les identitats

Codi: 101132
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Esperanza Bielsa Mialet
Correu electrònic: Esperanza.Bielsa@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura ofereix una perspectiva sociològica sobre la identitat i les seves paradoxes, examinant la centralitat del concepte en la societat contemporània així com les principals crítiques que s'han fet al seu ús acadèmic. El curs proporciona eines bàsiques per a relacionar la identitat amb la condició social de l'ésser humà, per una banda, i investiga la construcció social de la identitat en les seves diverses manifestacions, per una altra. L'assignatura parteix de l'anàlisi del vincle entre individu i societat, des d'autors clàssics com Mead, Goffman i Elias, per després centrar-se en les nocions d'identitat col.lectiva que emergeixen a partir de finals de la dècada de 1960 amb les polítiques de la identitat. Un tercer bloc analitza les principals crítiques al concepte d'identitat i la necessitat de redefinir-la en el context actual. Finalment, un quart bloc proposa com a alternativa una reflexió sobre la no identitat a partir de la figura de l'estrany, de les fronteres i de la pràctica de la traducció.

Competències

- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.

- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
2. Comparar la lectura dels fenòmens culturals des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya.
3. Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
4. Definir els conceptes sociològics que interpreten els fenòmens culturals.
5. Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques i els conflictes culturals.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Discriminar les explicacions de les desigualtats culturals entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics que aquests actors donen per descomptades.
8. Distingir els conceptes sociològics sobre la cultura que adopten els actors implicats en aquestes polítiques i conflictes.
9. Explicar les interpretacions socials de la cultura d'acord amb aquests enfocaments.
10. Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la cultura.
11. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
12. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
13. Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a la cultura, amb el context històric en el qual han sorgit.
14. Relacionar els enfocaments teòrics amb els debats sobre l'ordre social i l'acció.
15. Relacionar les explicacions de les desigualtats culturals amb els debats teòrics i metodològics generals.
16. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

1. Introducció: les paradoxes de la identitat

2. Ser social i identitat del jo

Mead, la socialització i la identitat del jo; Goffman, dramatúrgia i negociació de la identitat; Elias sobre la identitat: sociogènesis i psicogènesis; el cos com a instància social.

3. Identitat col.lectiva i polítiques de la identitat

Política de la identitat o política de la diferència; multiculturalisme i reconeixement; perspectives postcolonials sobre les identitats subalternes.

4. La identitat com a problema

Principals crítiques al concepte d'identitat; el postmodernisme i la fragmentació de les identitats; el capitalisme flexible i la identitat; individualització i identitat; les identitats híbrides; globalització, mobilitat i identitat; identitats nacionals i postnacionals.

5. La no identitat

La lògica de la identitat; l'estrany; les fronteres; la traducció.

Metodologia

Classes magistrals.

Seminaris.

Tutories individuals i amb grups reduïts.

Lectura i exposició de textos.

Redacció d'un assaig sobre un tema escollit.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i seminaris	39	1,56	4, 5, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Tutories	8	0,32	1, 6, 11, 12, 16
Tipus: Autònomes			
Estudi, lectura, elaboració d'un assaig	70	2,8	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Avaluació

L'assignatura s'avaluarà de la següent manera:

1) Exposició de seminari sobre un text. L'organització, el funcionament i els criteris d'avaluació s'explicaran a classe i es difondran pel campus virtual. Individual. 15% de la nota final.

2) Elaboració d'un assaig original a escollir entre la llista proposada, que serà facilitada en el seu moment. Individual. 35% de la nota final.

3) Examen. És una prova escrita al final del curs. Individual. 50% de la nota final.

Cal tenir en consideració que:

a) La naturalesa de l'assignatura i el caràcter de l'avaluació fa imprescindible l'assistència regular a les sessions de classe.

b) El bon funcionament del curs dependrà de que els/les estudiants exposin el dia assignat i lliurin els assaigs puntualment.

c) És imprescindible que l'estudiant guardi una còpia dels exercicis que lliura als professors.

d) La qualificació de 'No avaluable' implica no haver estat avaluat/da en algun o en cap dels tres apartats anteriors.

e) Tenint present la desaparició de la segona convocatòria dins del mateix curs, els/les estudiants que obtinguin una qualificació igual o superior a 3,5 i inferior a 5 tindran dret a un examen de recuperació per assolir l'aprovat (amb una nota màxima de 5), que es celebrarà poc dies després de la publicació de l'avaluació.

Plagi

El plagi consisteix en utilitzar el treball d'altres com si fos propi. Quan s'utilitzin llibres, articles, pàgines d'internet o qualsevol altre material, és obligatori especificar-ho mitjançant l'ús de referències i, en el cas de citar un fragment paraula per paraula, entre cometes. Elplagi és una infracció greu, equivalent a copiar en un examen. El plagicomportarà una nota de zero per l'assaig i suspendre l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració d'un assaig	35%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Exposició oral sobre un text	15%	10	0,4	1, 4, 6, 9, 10, 14, 16
Prova escrita	50%	3	0,12	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

Introduccions i aproximacions històriques

Bielsa, E. 2018 'Identity', a O. Carbonell and S.A. Harding (eds), *Routledge Handbook of Translation and Culture*, 2018, pp. 48-60.

Fearon, J.D. 1999 'What Is Identity (As We Now Use the Word)?', *Department of Political Science (Stanford University)*: p.1-43.
https://www.stanford.edu/group/fearon-research/cgi-bin/wordpress/wp-content/uploads/2013/10/What-is-Identity-

Hall, S. 1996 'Introduction: Who Needs 'Identity'?' in S. Hall and P. Du Gay (eds) *Questions of Cultural Identity*, London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.

Moran, M. 2015 *Identity and Capitalism*, London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.

Ser social i identitat del jo

Elias, N. 1989 *El proceso de la civilización: investigaciones sociogenéticas y psicogenéticas*, Ciudad de México: Fondo de Cultura Económica.

Elias, N. 1999 *Los alemanes*, Ciudad de México: Instituto José María Luis Mora.

Elias, N. 2000 *La sociedad de los individuos*, Barcelona: Península.

Goffman, E. 2008 *Estigma: la identidad deteriorada*, Buenos Aires: Amorrortu.

Goffman, E. 1981 *La presentación de la persona en la vida cotidiana*, Buenos Aires: Amorrortu.

Mead, G.H. 1982 *Espíritu, persona y sociedad: desde el punto de vista del conductismo social*, Barcelona: Paidos.

Young, I.M. 2005 *On Female Body Experience. 'Throwing Like a Girl' and Other Essays*, Oxford: Oxford University Press.

Identitat col.lectiva i polítiques de la identitat

Anderson, B. 1993 *Comunidades imaginadas*, Ciudad de México: Fondo de Cultura Económica.

Butler, J. 2007 *El género en disputa: el feminismo y la subversión de la identidad*, Barcelona: Paidós.

Delanty, G. 2018 *Community* Third ed., London i New York: Routledge.

Delanty, G. i O'Mahony, P. 2002 *Nationalism and Social Theory*, London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.

Fanon, F. 2009 *Piel negra, máscaras blancas*, Madrid: Akal.

Fernández Retamar, R. 1995 *Calibán*, Lleida: Edicions de la Universitat de Lleida.

Fraser, N. i Honneth, A. 2003 *Redistribution or Recognition?*, London and New York: Verso.

Gellner, E. 1988 *Naciones y nacionalismo*, Madrid: Alianza.

Go, J. 2013 'Fanon's Postcolonial Cosmopolitanism', *European Journal of Social Theory* 16(2): p.208-225.

Hall, S. 1990 'Cultural Identity and Diaspora' in *Identity: Community, Culture, Difference*, London: Lawrence & Wishart.

Kymlicka, W. 1995 *Multicultural Citizenship*, Oxford: Clarendon Press.

Kymlicka, W. 2001 *Politics in the Vernacular. Nationalism, Multiculturalism, and Citizenship*, Oxford i New York: Oxford University Press.

Lloyd, M. 2005 *Beyond Identity Politics*, London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.

Modood, T., A. Triandafyllidou, i R. Zapata-barrero. 2006. *Multiculturalism , Muslims and Citizenship*. London i New York: Routledge.

Modood, T. 2013. *Multiculturalism*. Second edi. Cambridge: Polity Press.

Nicholson, L. 2008 *Identity Before Identity Politics*, Cambridge: Cambridge University Press.

Taylor, C. 1994 'The Politics of Recognition' a A. Gutmann (ed) *Multiculturalism. Examining the Politics of Recognition*, Princeton: Princeton University Press.

Young, I.M. 1990 *Justice and the Politics of Difference*, Princeton: Princeton University Press.

La identitat com a problema

Aguilera, A. 2015 'Insuficiencias del reconocimiento para una apertura cosmopolita al otro', *Papers. Revista de Sociologia* 100(3): p.325-344.

Balibar, E. 2003 *Nosotros, ¿ciudadanos de Europa?* Madrid: Tecnos.

Bauman, Z. 1996 'From Pilgrim to Tourist - or a Short History of Identity' a S. Hall i P. du Gay (eds) *Questions of Cultural Identity*, London: Sage.

Bauman, Z. 2009 'Identity in the Globalizing World' in A. Elliott and P. du Gay (eds) *Identity in Question*, Los Angeles, London, New Delhi: Sage.

Beck, U. 2005, *La mirada cosmopolita o la guerra es la paz*, Barcelona: Paidós.

Beck, U. 2006, *La Europa cosmopolita*, Barcelona: Paidós.

Beck, U. 2012, *Una Europa alemana*, Barcelona: Paidós.

Beck, U. y Beck-Gernsheim, E. 2003 *La individualización*, Barcelona: Paidós.

Beck, U. y Beck-Gernsheim, E. 2012 *Amor a distancia*,Barcelona: Paidós.

Benhabib, S. 2002 *The Claims of Culture*, Princeton and Oxford: Princeton University Press.

Brubaker, R. i Cooper, F**.** 2000 'Beyond ' identity '', *Theory and Society* 29(1): p.1-47.

Delanty, G. 2003. "Is There a European Identity?" *Global Dialogue; Summer* 5(34).

Delanty, G. 2006. "The Cosmopolitan Imagination: Critical Cosmopolitanism and Social Theory." *The British Journal of Sociology* 51(1):25-47.

Delanty, G. 2018 *The European Heritage*, London and New York: Routledge.

Delanty, G. i C. Rumford. 2005. *Rethinking Europe: Social Theory and the Implications of Europeanization*. London and New York: Routledge.

Elliott, A. 2016 *Identity Troubles*, London and New York: Routledge.

Elliott, A. and du Gay, P. (eds) 2009 *Identity in Question*, London,Thousand Oaks, New Delhi: Sage.

Habermas, J. 1999 *La inclusión del otro*, Barcelona: Paidós.

Habermas, J, 2000 *La constelación posnacional*, Barcelona: Paidós. (Part II)

Habermas, J, 2009 *¡Ay, Europa!* Madrid: Trotta.

Habermas, J. 2013 *La constitución de Europa*, Madrid: Trotta.

Papastergiadis, N. 2010 'Understanding Hybrid Identities: From Mechanical Models to Complex Systems', *World Futures* 66: p.243-265.

Schiller, N.G., Darieva, T. i Gruner-Domic, S. 2011 'Defining cosmopolitan sociability in a transnational age. An introduction', *Ethnic and Racial Studies* 34(3): p.399-418.

Kymlicka, W. 2010 'The rise and fall of multiculturalism? New debates on inclusion and accommodation in diverse societies', *International Social Science Journal* 199: p.97-112.

Nussbaum, M. 2002 *For Love of Country?*, Boston: Beacon Press.

Sennett, R. 1975 *Vida urbana e identidad personal: los usos del desorden*, Barcelona: Península.

Sennett, R. 2000 *La corrosión del carácter*, Barcelona: Anagrama.

Young, I.M. 2000 *Inclusion and Democracy*, Oxford: Oxford University Press. Cap 3.

Vertovec, S. 2007 'Super-diversity and its implications', *Ethnic and Racial Studies* 30(6): p.1024-1054.

Vertovec, S. 2010 'Towards Post-multiculturalism? Changing Communities, Conditions and Contexts of Diversity', *International Social Science Journal* 199: p.83-95.

La no identitat

Agier, Michel. 2016. *Borderlands*. Cambridge: Polity Press.

Balibar, É. 2006. "Strangers as Enemies: Further Reflections on the Aporias of Transnational Citizenship." Globalization Working Papers. Université de Paris-X Nanterre and University of California, Irvine (06/4).

Balibar, E. 2010 'At the Borders of Citizenship: A Democracy in Translation?', *European Journal of Social Theory* 13(3): p.315-322.

Beck, U. 2007 'Cómo los vecinos se convierten en judíos . Laconstrucción política del extraño en una era de modernidad reflexiva', *Papers. Revista de sociologia* 84: p.47-66.

Bielsa, E. 2016 *Cosmopolitanism and Translation. Investigations into the Experience of the Foreign*, London i New York: Routledge. Cap. 2 i 3

Bielsa, E. i Aguilera A. 2017 'Cosmopolitismo y política de la traducción', *Revista Internacional de Sociología*, 75(2).

Caneda, M.T. 2008 'Polyglot Voices, Hybrid Selves and Foreign Identities: Translation as a Paradigm of Thought for Modernism', *Journal of the Spanish Association of Anglo-American Studies* 30(June): p.53-67.

Cronin, M. 2006 *Translation and Identity*, London i New York: Routledge.

Ivekovic, R. 2005 'Transborder Translating', *Eurozine*: p.1-10. Available at: www.eurozine.com.

Izaola, A. i Zubero, I. 2015 'La cuestión del otro: forasteros, extranjeros, extraños y monstruos', *Papers. Revista de Sociologia; Vol 100, No 1 (2015)* 9004: p.105-129.

Mezzadra, S. i Brett N. 2013. *Border as Method, Or, the Multiplication of Labor*. Durham i Londres: Duke University Press.

Rumford, C. 2008. *Cosmopolitan Spaces*. London and New York: Routledge.

Rumford, C. 2014. *Cosmopolitan Borders*. Palgrave Macmillan.Saito, N. 2009 'Beyond Monolingualism: Philosophy as Translation and the Understanding of other cultures', *Ethics and Education* 4(2): p.131-139.

Sakai, N. 1997 *Translation and Subjectivity*, Minneapolis and London: University of Minnesota Press.

Sakai, N. 2006 'Translation', *Theory, Culture & Society* 23(2-3): p.71-78.

Sennett, R. 2011 *The Foreigner.Two Essays on Exile*, London: Notting Hill Editions.

Simmel, G., Schütz, A. i Elias, N. 2012 *El extranjero. Sociología del extraño*, Madrid: Ediciones Sequitur.

Simon, S. 1996 *Gender in Translation*, London and New York: Routledge.

Snell-Hornby, M. 2000 'Communicating in the Global Village: On Language, Translation and Cultural Identity' in C. Schäffner (ed) *Translation in the Global Village*, Clevedon: Multilingual Matters.

Vidal, Á. 2012 'Jo també sóc catalana: Najat El Hachmi, una vida traducida', *Quaderns. Revista de Traducció* 19: p.237-250.

Vidal, Á. 2015 'Traducir al atravesado', *Papers. Revista de Sociologia* 100(3): p.345-382.